

EXPUNERE DE MOTIVE

Societatea românească a cunoscut în ultimul deceniu profunde și variate transformări care au condus și în domeniul arhivistic, la necesitatea modificării și completării cadrului legislativ existent, astfel încât aceasta să corespundă imperativelor noilor realități.

Procesul de transformare care a afectat toate domeniile vieții sociale, politice, economice și culturale a determinat apariția unor instituții noi, concomitent cu dispariția sau reorganizarea altora.

În ceea ce privește consecințele în domeniul arhivistic, în momentul încetării activității agenților economici, al privatizării acestora, sau al încetării activității agenților economici, al privatizării acestora, sau al modificării obiectului de activitate, apar o serie de dificultăți în determinarea regimului arhivelor (cine le preia, unde se depozitează, în ce condiții etc.) și, implicit, a securității acestora.

Legea nr. 16/1996 a Arhivelor Naționale reglementează, în art. 18, situațiile privind desființarea, în condițiile legii, a creatorilor de documente, persoane juridice, fără ca activitatea lor să fie continuată de alți creatori. Modul în care este formulat textul nu este de natură să cuprindă întreaga gamă de posibilități manifestate în ultimul deceniu, unde se întâlnesc de la desființare și sciziune, până la faliment, dizolvare sau lichidare.

Cadrul legislativ actual (ex. Legea nr. 31/1990 privind societățile comerciale și Legea nr. 15/1994 privind amortizarea capitalului imobilizat în active corporale și necorporale) nu conține prevederi exprese referitoare la documentele creatorilor și deținătorilor ca părți distincte ale patrimoniului și nici nu reglementează situația documentelor în cazul transmiterii patrimoniului documentar de la un proprietar la altul.

Totodată, reglementările propuse ilustrează unul din principiile arhivistice, elaborate de Consiliul Internațional al Arhivisticii, principii care cuprind probleme fundamentale ale arhivelor, adoptate și puse în aplicare de țările comunitare.

Frecvent se regăsesc în practică situații în care administratorul societății nou create a refuzat să păstreze și să asigure documentele vechii unități considerând că, deși desfășoară o activitate asemănătoare, acestea nu mai au legătură cu noul obiect de activitate.

În condițiile în care distrugerea arhivelor a devenit un fenomen care s-a amplificat și s-a acutizat în ultimul timp, punând în pericol Fondul Arhivistic Național al României prin crearea unor posibilități de înstrăinare sau distrugere a unor documente create de-a lungul timpului, iar mijloacele legislative actuale sunt insuficiente, considerăm că se impune adoptarea unui act normativ care să reglementeze această situație, în vederea asigurării protecției maxime a Fondului Arhivistic Național.

Față de cele prezentate mai sus, a fost întocmit proiectul de lege alăturat, pe care îl supunem Parlamentului spre adoptare, cu procedura de urgență prevăzută de art. 74 alin. (3) din Constituția României.

